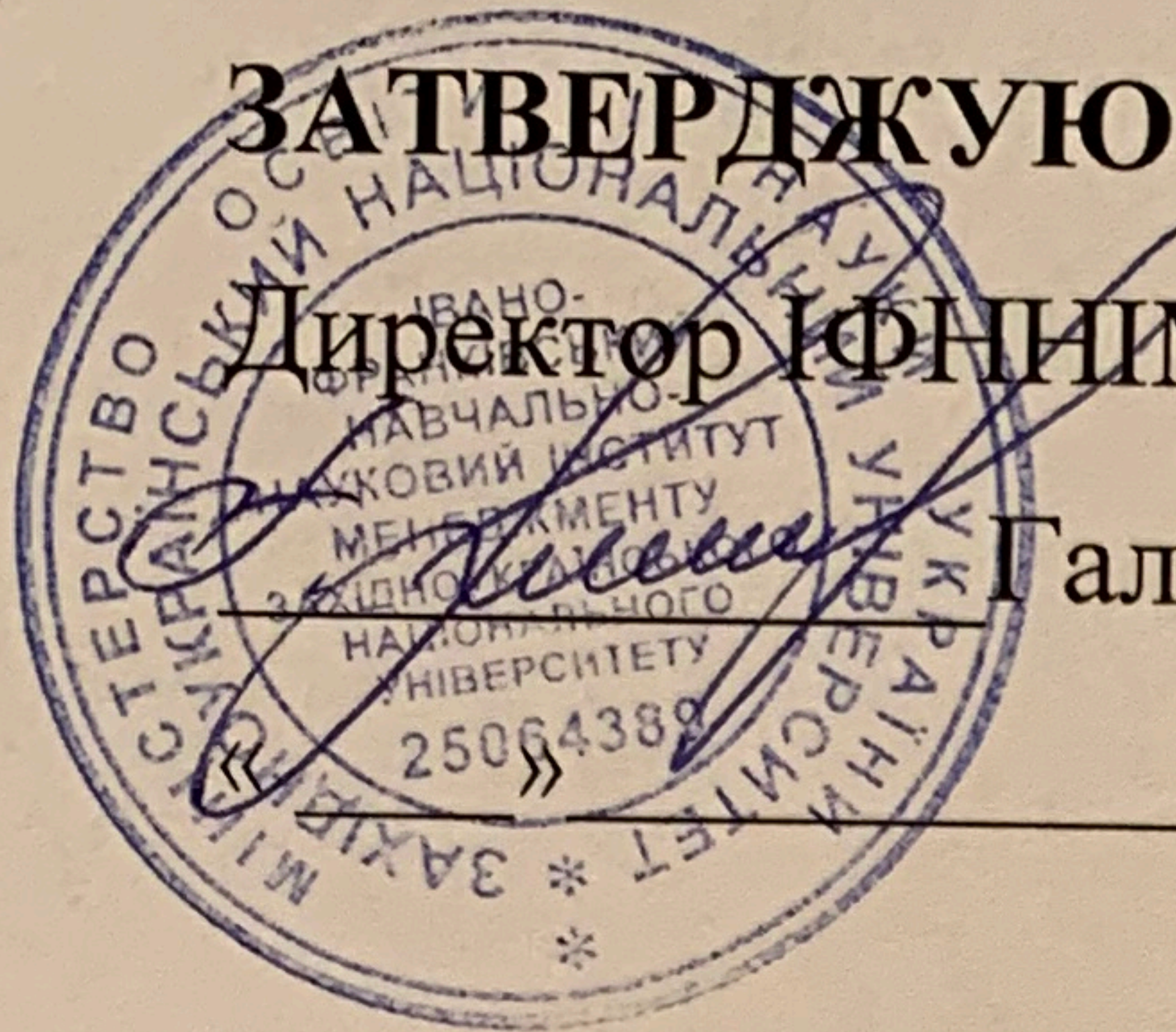

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІФНІМ ЗУНУ

Галина ЛЯХОВИЧ

_____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з НПР ЗУНУ

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

_____ 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни «МАКРОЕКОНОМІКА»**

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 28 Публічне управління та адміністрування

Спеціальність – 281 Публічне управління та адміністрування

Освітньо-професійна програма – «Публічне управління та адміністрування»

Кафедра міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)	Екз. (сем.)
Денна	1	2	46	44	5	5	50	150	-	2

31.08.2023

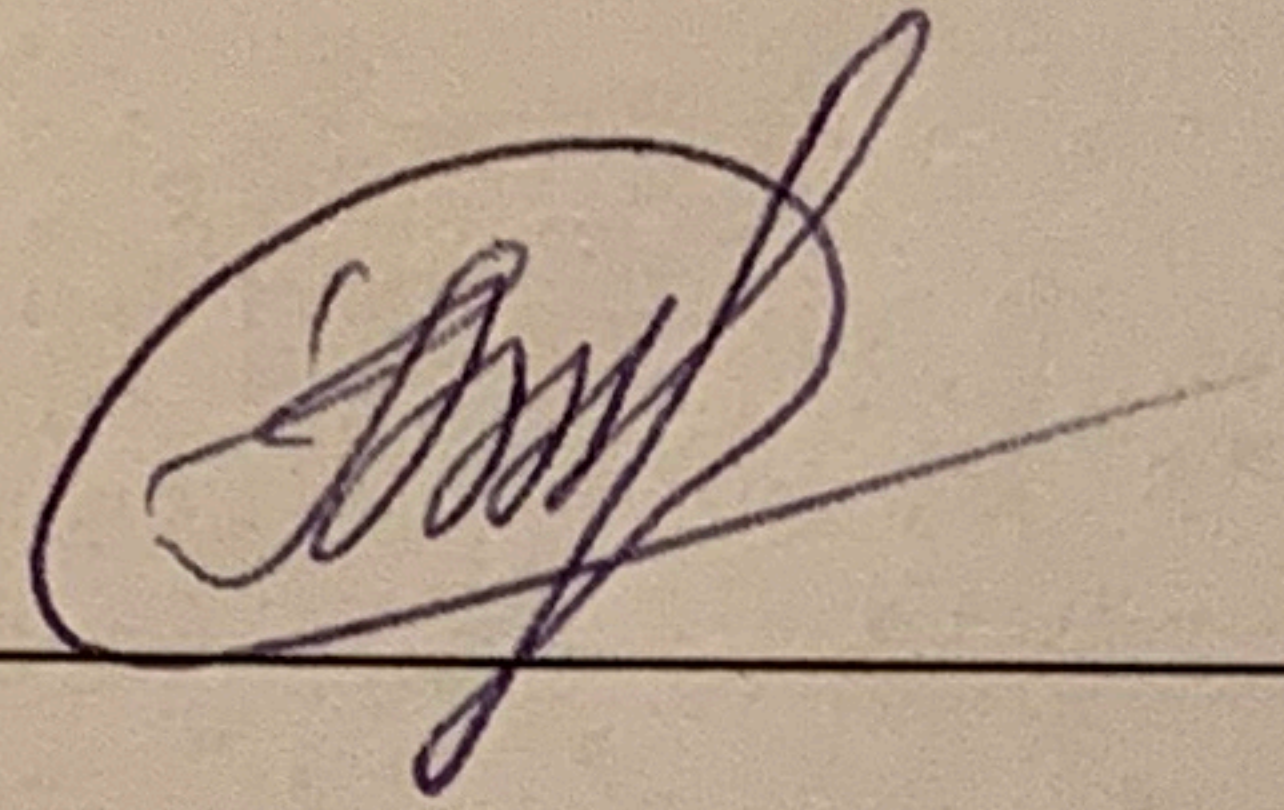
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 28 "Публічне управління та адміністрування", спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (№10 від 23.06.2023 р.).

Робочу програму склала завідувач кафедри міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту ІФННІМ, доктор екон. наук, професор Ірина БІЛЕЦЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту протокол № 1 від 28.08.2023р.

Завідувач кафедри

д-р. екон. наук, професор

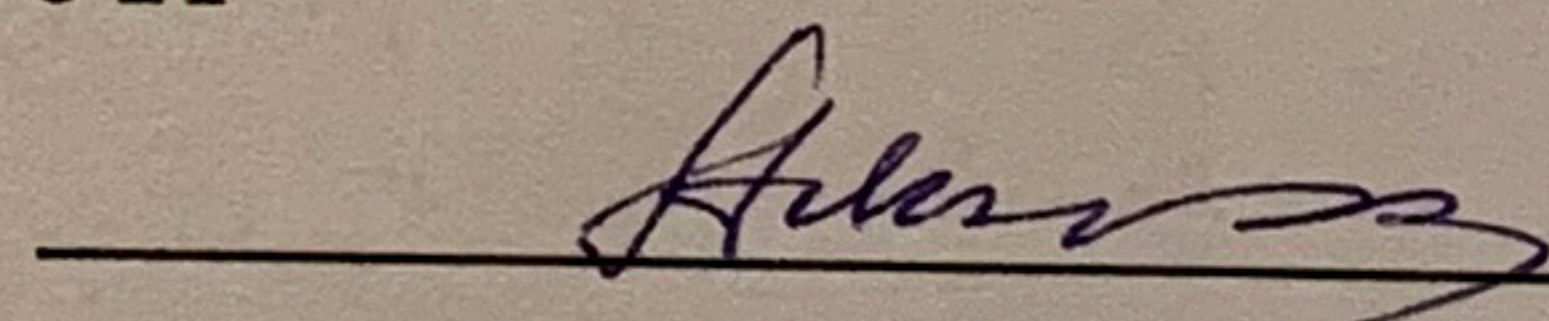

Ірина БІЛЕЦЬКА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Публічне управління та адміністрування», протокол № 1 від 31.08. 2023р.

Керівник групи забезпечення спеціальності

д-р. екон. наук, професор

Алла МЕЛЬНИК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Макроекономіка»

1. Опис дисципліни «Макроекономіка»

Дисципліна «Макроекономіка»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів: 5	галузь знань 28 – Публічне управління та адміністрування	Дисципліна циклу професійної підготовки (обов'язкова) Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2</i>
Кількість змістових модулів – 2	ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: <i>Денна – 46 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 44 год.</i>
Загальна кількість годин: 150		Самостійна робота: <i>Денна – 50 год.</i> Тренінг, КПЗ: <i>Денна – 5 год.</i> Індивідуальна робота : <i>Денна – 5 год.</i>
Тижневих годин: 10 год. з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – <i>екзамен</i>

2. Мета і завдання дисципліни «Макроекономіка»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою дисципліни «Макроекономіка» є підготовка фахівця до виконання професійних обов'язків, засвоєння системи економічних знань, на яких базується сучасний макроаналіз; набуття навичок дослідження агрегованих показників економічного та соціального розвитку національної економіки шляхом використання універсального інструментарію та макроекономічного моделювання.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

Основним завданням курсу є:

- оволодіння категоріальним апаратом та методологією дослідження;
- знання основних закономірностей розвитку економічної системи;
- засвоєння сучасних методів дослідження економічних процесів;
- розуміння механізму впливу макроекономічної політики на функціонування національної економіки;
- одержання навичок практично застосовувати здобуті знання.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- Здатність аналізувати результати діяльності організації;
- зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовищ,
- визначати перспективи розвитку організації;
- здатність застосовувати інституційну та інструментальну базу управління ресурсами в системі публічного управління;
- вміння оформляти і представляти результати науково-дослідницької і науково-прикладної роботи у відповідності до нормативних документів та стандартів.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Для успішного вивчення цієї дисципліни студенти повинні опонувати такі дисципліни: економічна теорія, теорія організації, економіка ринків праці.

2.5. Результати навчання.

- Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації;
- виявляти навички розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень;
- виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера;
- здатність використовувати кількісні та якісні методи оцінювання макро-, мезо- і мікро середовища організації та використовувати результати такої оцінки в процесі підготовки та прийнятті управлінських рішень.

3. Програма навчальної дисципліни: «Макроекономіка»

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи дослідження макроекономічних процесів

Тема 1. Макроекономіка як наука.

1. Макроекономіка як явище і як сфера знань (наука).
2. Рівні економічної системи, їх взаємозв'язок. Предмет макроекономіки. Об'єкт макроекономічного дослідження. Суб'єкти макроекономіки. Завдання макроекономічної теорії. Макроекономічні цілі. Позитивна та нормативна макроекономіка. Етапи макроекономічного аналізу. Функції макроекономіки.
3. Місце макроекономіки в системі наук. Зв'язок макроекономічних досліджень з основними економічними теоріями, економічною політикою держави, мікроекономікою, економіко-математичним моделюванням та іншими науками.
4. Методологія макроекономіки. Методи макроекономічних досліджень. Загальнонаукові методи макроекономічних досліджень. Логічний та діалектичний методи. Єдність абстрактного та конкретного, аналізу та синтезу, індукції та дедукції, кількісного та якісного, логічного та історичного.
5. Специфічні методи макроекономічних досліджень. Агрегування. Макроекономічне моделювання. Класифікація макроекономічних моделей. Екзогенні та ендогенні параметри.

Література [1-4, 6, 7, 10, 13, 14, 16, 18-20]

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.

1. Система національних рахунків (СНР) як методологія національного рахівництва. Суть СНР та її значення для макроекономічного аналізу. Порівняльний аналіз Балансу народного господарства (БНГ) та системи національних рахунків (СНР).
2. Теоретичні основи СНР. Класифікація видів економічної діяльності. Етапи розвитку СНР та їх здобутки. Принципи побудови СНР – 93. Стан та проблеми запровадження СНР – 93 в Україні.
3. Основні поняття та макроекономічні показники у СНР - 93. Валовий випуск. Валовий внутрішній продукт (ВВП, або GDP). Методи виміру ВВП: виробничий (продуктивний); за потоком видатків (кінцевого використання) та за потоком доходів (розподільчий).
4. Макроекономічний зміст похідних від ВВП показників: валового національного доходу (ВНД, або GNI), валового національного наявного доходу (ВННД, або GNDI), чистого національного доходу (ЧНД, або NNI).
5. Номінальні та реальні макроекономічні показники. Номінальний та реальний ВВП. Індекси цін та дефлятор ВВП. Методи коригування макроекономічних показників: інфлювання та дефлювання. Фактичний та потенційний обсяг національного виробництва.
6. Чистий економічний добробут (ЧЕД). Нові макроекономічні показники: індекс людського розвитку, індекс економічної свободи, рівень глобалізації, рівень тінізації.

Література [1-4, 6, 10, 13, 14-16, 18- 20]

Тема 3. Сукупний попит і сукупна пропозиція.

1. Макроекономічний зміст сукупного попиту (AD). Структура сукупного попиту: споживчий попит домогосподарств (C), інвестиційний попит національного підприємницького сектора (I), попит держави (G) та попит закордону (NE).

2. Крива сукупного попиту. Цінові та нецінові чинники, що впливають на сукупний попит. Рух по кривій AD та зрушення кривої AD. Ефекти сукупного попиту.

3. Макроекономічний зміст сукупної пропозиції (AS). Крива AS у короткостроковому та довгостроковому періодах. Кейнсіанський, проміжний та класичний відрізки кривої сукупної пропозиції.

4. Цінові та нецінові чинники, що впливають на сукупну пропозицію. Рух по кривій AS та зрушення кривої AS.

5. Рівновага сукупного попиту (AD) та сукупної пропозиції (AS). Модель AD - AS. Ефект храповика.

Література [1-4, 6, 7,10, 13, 14, 16, 18-20]

Тема 4. Споживання , заощадження та інвестиції. Сукупні видатки і ВВП.

1. Загальна характеристика споживання (C) та заощадження (S). Дохід після оподаткування. Споживання як функція доходу після сплати податків. Фактори, що визначають рівень споживання та заощадження. Заощадження як функція доходу після оподаткування.

2. Автономне споживання (C_0) та чинники, що його визначають. Середня схильність до споживання (APC або $\hat{c}$) та середня схильність до заощадження (APS або $\hat{s}$). Гранична схильність до споживання (MPC або c') та гранична схильність до заощаджень (MPS або s'). Графіки функцій споживання та заощадження.

3. Кейнсіанська функція споживання. Основний психологічний закон Кейнса. Теорія споживання Ірвінга Фішера. Теорія споживання С.Кузнеця.

4. Гіпотеза життєвого циклу Франко Модільяні. Гіпотеза постійного (перманентного) доходу Мілтона Фрідмена.

5. Заощадження та його функції. Фактори, що визначають рівень заощаджень. Середня схильність до заощадження. Гранична схильність до заощаджень. Функція заощадження. Графік заощадження.

6. Економічний зміст та види інвестицій. Інвестиції фірм в основний капітал. Інвестиції у створення запасів. Інвестиції у житловий фонд. Валові інвестиції. Чисті інвестиції. Амортизація. Графік інвестицій. Взаємозв'язок між інвестиціями та заощадженнями.

7. Автономні інвестиції: суб'єкти, джерела, мета. Кейнсіанська теорія автономних інвестицій. Гранична ефективність капіталу. Неокласична теорія автономних інвестицій.

8. Мультиплікатор інвестицій: сутність та методи виміру. Простий та ускладнений мультиплікатори інвестицій. Розрив ВВП: рецесійний та інфляційний.

9. Індукційовані інвестиції: суб'єкти, джерела, мета. Модель акселератора. Коефіцієнт акселерації.

10. Модель взаємодії мультиплікатора – акселератора.

Література [1-4, 6, 10, 13, 14, 16, 18-20]

Змістовий модуль 2.

Макроекономічна нестабільність та макроекономічна політика

Тема 5. Макроекономічна нестабільність. Ринок праці та соціальна політика.

1. Макроекономічна нестабільність: зміст, фактори, форми прояву та суперечності. Класифікація циклічних коливань.

2. Класичний діловий (промисловий) цикл та характеристика його фаз: кризи, депресії, поживлення та підйому. Тренд. Графічне зображення класичного ділового циклу. Рецесія.

3. Види циклів. Короткі цикли Дж. Кітчина. Середні цикли К. Жугляра. Будівельні цикли С. Кузнеця. Довгі цикли М. Кондратьєва. Теорії причин виникнення циклів. Нециклічні коливання економіки.

4. Причини трансформації класичного ділового циклу в сучасні економічні коливання. Графічне зображення сучасних економічних коливань. Нециклічні коливання. Структурні кризи: види та особливості. Системна криза.

5. Моделі економічних коливань. Кейнсіанські моделі економічних коливань: модель Самуельсона – Хікса (мультиплікатора – акселератора), модель Калдора. Неокласичні моделі економічних коливань: модель реального економічного циклу, стохастична модель циклу. Державне антициклічне регулювання.

6. Інфляція, її суть та причини виникнення. Вимірювання інфляції. Індекси та темп інфляції. Види інфляції. Інфляція попиту. Інфляція витрат (пропозиції). Передбачувана та непередбачувана інфляція. Природний рівень інфляції. Помірна, галопуюча та гіперінфляція. Дефляція. Стагнація. Стагфляція.

7. Соціально-економічні наслідки передбачуваної та непередбачуваної інфляції. Ефект Фішера. Ефект Олівера-Танзі. Інфляційний податок.

8. Монетаристське пояснення причин інфляції. Кейнсіанський погляд на інфляцію.

9. Безробіття як фактор макроекономічної нестабільності. Типи (форми) безробіття. Природний рівень безробіття. Приховане безробіття та прихована зайнятість.

10. Теорії безробіття: класична, кейнсіанська, концепція природнього безробіття М.Фрідмана. Соціально-економічні наслідки безробіття. Закон А.Оукена. Зв'язок інфляції та безробіття. Крива А.Філіпса. Антиінфляційна політика держави. Заходи держави, спрямовані на обмеження безробіття.

Література [1-4, 6, 8, 10, 12-14, 16, 18-20]

Тема 6. Держава в системі макроекономічного регулювання.

1. Економічна необхідність державного втручання в економіку. Відмови ринку. Функції держави. Напрямки державного регулювання економіки. Державна політика підтримки конкуренції та обмеження монополізму. Забезпечення раціонального перерозподілу виробничих ресурсів. Регулювання виробництва суспільних благ. Соціальні трансферти. Державне регулювання неповних ринків. Державне регулювання асиметричної інформації.

Забезпечення справедливого перерозподілу доходів. Державна політика регулювання безробіття, інфляції, циклічності економічного розвитку.

2. Види, цілі та інструменти макроекономічної політики. Стабілізаційна політика. Економічні мультиплікатори - державних видатків, податковий, грошовий – та їх вплив на сукупний продукт.

3. Засоби економічної політики: адміністративні та нормативно-правові (планування, антимонопольне регулювання, протидія затуханню конкуренції, розробка державних стандартів та норм, ліцензування, обмеження виробництва, імпорту, експорту і т. ін.) та соціально-економічні (бюджетно-податкові, грошово-кредитні, соціальні та зовнішньоекономічні політика).

4. Суперечність цілей макроекономічної політики та проблема її координації.

Література [1-4, 6, 8, 10, 12-14, 16, 18-20]

Тема 7. Фіскальна політика.

1. Фіскальна політика, її зміст та функції. Види фіскальної політики. Фіскальна експансія та фіскальна рестрикція. Автоматична фіскальна політика та її основні інструменти. Дискреційна фіскальна політика та її основні інструменти. Паушальні податки.

2. Мультиплікатори фіскальної політики: податковий, державних закупок, трансфертів.

3. Податкова система та її структура. Податки та їх функції. Об'єкт оподаткування. Методи оподаткування. Податкова ставка. Податкові пільги. Класифікація податків. Системи оподаткування: прогресивна, пропорційна, регресивна. Крива А. Лаффера.

4. Державні видатки. Їх класифікація за терміном використання та за напрямками використання.

5. Бюджетна система. Державний бюджет та його види: фактичний, структурний та циклічний. Структура державного бюджету. Джерела надходжень до державного бюджету.

6. Збалансований, дефіцитний та профіцитний державний бюджет. Причини, що зумовлюють бюджетний дефіцит. Види бюджетного дефіциту. Методи фінансування дефіциту державного бюджету.

7. Державний борг: сутність, причини, види. Взаємозв'язок дефіциту бюджету та державного боргу, їх вплив на економіку. Дефолт. Управління державним боргом. Рефінансування боргу. Боргова криза. Реструктуризація. Конверсія боргу. Капіталізація боргу. Конверсія "борг-борг".

Література [1-4, 6, 8, 10, 12-14, 16, 18-20]

Тема 8. Грошовий ринок і монетарна політика.

1. Грошово-кредитна система: зміст, структура, об'єкти, суб'єкти та функції. Особливості сучасної грошово-кредитної системи. Зміст та теоретичні концепції грошово-кредитної (монетарної) політики.

2. Роль Центрального банку у здійсненні грошово-кредитної політики. Функції Центрального банку. Засоби прямого та опосередкованого впливу грошово-кредитної політики. Емісійна політика держави. Операції на

відкритому ринку. Політика облікової ставки. Політика обов'язкових банківських резервів.

3. Політика „дорогих” та „дешевих” грошей.

4. Комерційні банки. Види та функції комерційних банків. Мультиплікація банківських депозитів. Роль комерційних банків у проведенні грошово-кредитної політики.

5. Небанківські фінансові і кредитні установи як суб'єкти грошово-кредитної системи. Кредитно-ощадні асоціації. Кредитні спілки. Фінансові компанії. Інвестиційні компанії (фонди). Страхові компанії. Спеціальні (позабюджетні) фонди. Взаємні фонди. Взаємний фонд грошового ринку. Функції фінансових і кредитних посередників.

6. Передавальний механізм грошово-кредитної (монетарної) політики. Грошово-кредитна політика в Україні: проблеми і перспективи.

Література [1-4, 6, 8, 10, 12-14, 16, 18-20]

Тема 9. Механізм зовнішньоекономічної діяльності.

1. Мегаекономічний рівень економіки. Світове господарство. Закрита економіка. Відкрита економіка. Міжнародні економічні відносини. Зовнішня торгівля. Міжнародні валютні відносини. Суб'єкти міжнародних економічних відносин. Міжнародні організації: Світовий банк, міжнародний валютний фонд та ін. Еволюція валютних систем. Міжнародний рух капіталу. Міграція робочої сили. Політики протекціонізму та фритредерства.

2. Показники міри відкритості національних економік. Мультиплікатор витрат у відкритій економіці. Чинники інтегрованості національної економіки у світову. Валютні курси. Номінальний валютний курс. Пряме котирування. Обернене котирування. Реальний валютний курс. Режими валютних курсів: фіксований, плаваючий. Співвідношення ставки відсотка за інвестиціями в національну економіку (i) та світової ставки відсотка (i^*).

3. Платіжний баланс як відображення макроекономічних зв'язків національної економіки із зовнішнім світом. Зміст і структура окремих статей платіжного балансу. Макроекономічні пропорції відкритої економіки. Торговельний баланс.

4. Глобалізація та її суперечності.

5. Модель малої відкритої економіки. Рівновага товарного, грошового та зовнішнього ринків. Модель Манделла-Флемінга при фіксованому та плаваючому обмінних курсах.

Література [1-4, 6, 8, 10, 13, 14, 16, 18-20]

Тема 10. Економічне зростання.

1. Макроекономічний зміст економічного зростання. Типи економічного зростання: екстенсивне та інтенсивне зростання економіки. Джерела економічного зростання: приросту праці, приросту капіталу, технічних нововведень. Фактори, що визначають економічне зростання: фактори пропозиції, попиту, ефективності, соціокультурні, інституційні фактори.

2. Темп економічного зростання. Вимір економічного зростання та його темпів. Прихильники і противники економічного зростання. Виробнича функція Кобба–Дугласа.

3. Кейнсіанські моделі економічного зростання. Модель економічного зростання Є. Домара. Модель економічного зростання Р.Харрода.

4. Неокласична модель економічного зростання Р.Солоу. Норма зношування капіталу (амортизація (σ)). Темп зростання населення (n). Темп реалізації технічного прогресу (g). Технічний прогрес як нескінченний фактор економічного зростання. “Золоте правило” Е.Фелпса. Залишок Солоу.

5. Економічне зростання та економічний розвиток.

6. Межі економічного зростання та його державне регулювання.

Література [1-4, 6, 8, 10, 13, 14, 16, 18-20]

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Макроекономіка» (денна форма навчання)

	<i>Кількість годин</i>					
	Лекції	Практичні заняття	Інд. робота	Тренінг, КПЗ	СРС	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи дослідження макроекономічних процесів						
Тема 1. Макроекономіка як наука.	2	2	-	2	5	Усне опитування, тести, завдання
Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	6	6	1		5	
Тема 3. Сукупний попит і сукупна пропозиція	4	4	1		5	
Тема 4. Споживання, заощадження та інвестиції. Сукупні видатки і ВВП.	6	6	-		5	
Змістовий модуль 2. Макроекономічна нестабільність та макроекономічна політика						
Тема 5. Макроекономічна нестабільність. Ринок праці та соціальна політика	6	6	-	3	5	Усне опитування, тести, завдання
Тема 6. Держава в системі макроекономічного регулювання.	4	4	1		5	
Тема 7. Фіскальна політика	4	4	-		5	
Тема 8. Грошовий ринок і монетарна політика	6	6	-		5	
Тема 9. Механізм зовнішньоекономічної діяльності	4	4	1		5	
Тема 10. Економічне зростання	4	2	1		5	
Разом	46	44	5	5	50	

5. Тематика практичних завдань

Практичне заняття 1.

Тема: Макроекономіка як наука

Мета: сформувати у студентів:

- розуміння макроекономіки і її основного категоріального апарату

Питання для обговорення:

1. Об'єкт, суб'єкт, предмет вивчення
2. Поняття та основні типи економічних систем
3. Економічна політика держави.

Література: [1-4, 6, 7, 10, 13, 14, 16, 18-20]

Практичне заняття 2.

Тема: Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Мета: сформувати у студентів:

- знання ключових макроекономічних показників і методів їх розрахунків

Питання для обговорення:

1. Поняття, принципи та основні показники СНР

2. Поняття ВВП та ВВП
3. Принципи, підходи та методи розрахунку ВВП
4. Номінальний та реальний ВВП
5. Цінові індекси
6. Дефляція та інфляція ВВП.

Література: [1-4, 6, 10, 13, 14-16, 18- 20]

Практичне заняття 3.

Тема: Сукупний попит і сукупна пропозиція

Мета: сформувати у студентів:

- розуміння суті поняття сукупного попиту і сукупної пропозиції в макроекономіці

Питання для обговорення:

1. Поняття сукупного попиту і сукупної пропозиції
2. Цінові і нецінові фактори впливу
3. Сукупна пропозиція в довгостроковому і короткостроковому періодах
4. Рівновага сукупного попиту і сукупної пропозиції.

Література: [1-4, 6, 7,10, 13, 14, 16, 18-20]

Практичне заняття 4.

Тема: Споживання, заощадження та інвестиції. Сукупні видатки і ВВП.

Мета: сформувати у студентів:

- розуміння процесів споживання, заощадження і інвестування у макроекономіці та їх вплив на формування ВВП

Питання для обговорення:

1. Кейнсіанська функція споживання
2. Інвестиційна функція
3. Рівновага на товарних та фінансових ринках
4. «Кейнсіанський хрест»
5. Інфляційні та прецесійні розриви
6. Досягнення рівноваги
7. Сукупні видатки
8. Податки і ВВП
9. Мультиплікатор автономних витрат
10. Податковий мультиплікатор
11. Мультиплікатор державних витрат.

Література: [1-4, 6, 10, 13, 14, 16, 18-20]

Практичне заняття 5.

Тема: Макроекономічна нестабільність. Ринок праці та соціальна політика.

Мета: сформувати у студентів:

- розуміння суті інфляційних процесів та їх вимірювання;
- знання особливостей функціонування ринку праці у сучасних умовах

Питання для обговорення:

1. Класифікація циклічних коливань.
2. Причини трансформації класичного ділового циклу в сучасні економічні коливання.
3. Інфляція, її суть та причини виникнення.
4. Вимірювання інфляції. Індекси та темп інфляції.
5. Види інфляції. Ринок праці та соціальна політика.
6. Ринок праці, основні правові, економічні та соціальні передумови функціонування ринку праці
7. Особливості ринку праці України
8. Крива Філіпа
9. Крива Лоренцо
10. Соціальний захист населення.

Література: [1-4, 6, 8, 10, 12-14, 16, 18-20]

Практичне заняття 6.

Тема: Держава в системі макроекономічного регулювання

Мета: сформувати у студентів:

- розуміння місця держави у системі макроекономічного регулювання

Питання для обговорення:

1. Необхідність державного регулювання, економічні функції держави
2. Форми державного регулювання
3. Теорії державного регулювання економіки

Література: [1-4, 6, 8, 10, 12-14, 16, 18-20]

Практичне заняття 7.

Тема: Фіскальна політика.

Мета: сформувати у студентів:

- знання ключових завдань і методів реалізації фіскальної політики

Питання для обговорення:

1. Функції та важелі фіскальної політики
2. Види та ефективність фіскальної політики
3. Державний бюджет
4. Бюджетний дефіцит та джерела його покриття
5. Державний борг, управління державним боргом.

Література: [1-4, 6, 8, 10, 12-14, 16, 18-20]

Практичне заняття 8.

Тема: Грошовий ринок і монетарна політика

Мета: сформувати у студентів:

- розуміння ролі і функцій грошей у сучасній системі економічних відносин

Питання для обговорення:

1. Функції грошей
2. Грошова маса, попит на гроші та грошова пропозиція
3. Модель грошового ринку та механізм досягнення рівноваги на ньому
4. Грошово – кредитна політика та її основні методи.

Література: [1-4, 6, 8, 10, 12-14, 16, 18-20]

Практичне заняття 9.

Тема: Механізм зовнішньоекономічної діяльності

Мета: сформувати у студентів:

- розуміння основних теорій міжнародної торгівлі;
- знання основних елементів зовнішньоекономічної політики держави

Питання для обговорення:

1. Теорії міжнародної торгівлі
2. Платіжний та торговельний баланси країни
3. Формула платіжного балансу
4. Валюта, валютний курс
5. Світова валютна система, етапи її встановлення
6. Протекціонізм та вільна торгівля
7. Основні елементи зовнішньоекономічної політики держави
8. Засоби та заходи регулювання зовнішньої торгівлі з боку держави.

Література: [1-4, 6, 8, 10, 13, 14, 16, 18-20]

Практичне заняття 10.

Тема: Економічне зростання

Мета: сформувати у студентів:

- розуміння процесів економічного зростання, його передумов і моделей

Питання для обговорення:

1. Економічне зростання та економічний розвиток
2. Основні показники, фактори та типи економічного зростання
3. Крива виробничих можливостей
4. Моделі економічного зростання.

Література: [1-4, 6, 8, 10, 13, 14, 16, 18-20]

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Виконання КПЗ є одним із обов'язкових складових модулів з «Макроекономіки», виконується студентом самостійно на основі опрацювання матеріалів літературних джерел (навчальних посібників, опорних конспектів лекцій, періодичних видань сучасної економічної думки, статей, монографій).

Обсяг аналітичної роботи складає від 15 до 20 стр. Залежно від обраного питання в ній має бути відображено причини виникнення, фактори впливу, структура, динаміка, наслідки, способи державного регулювання макроекономічних явищ чи процесів в Україні на сучасному етапі тощо. Виконання індивідуального науково-дослідного завдання вимагає від студента вміння працювати з аналітичними матеріалами, аналізувати, узагальнювати знайдену інформацію, робити висновки на основі набутих знань тощо.

Варіанти КПЗ з дисципліни «Макроекономіка»

1. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.
2. Ринкова рівновага і механізм її досягнення.
3. Взаємозв'язок сукупних витрат і ВВП.
4. Механізм досягнення рівноваги на товарних ринках.
5. Механізм досягнення рівноваги на фінансових ринках.
6. Цикли ділової активності в економічній системі.
7. Взаємозв'язок споживання, заощаджень та інвестицій.
8. Місце держави в системі макроекономічного регулювання.
9. Фіскальна політика держави. Український аспект.
10. Грошово-кредитна політика держави. Український аспект.
11. Зовнішньоекономічна діяльність держави. Особливості зовнішньоекономічної політики України.
12. Інфляція. Суть, види та наслідки.
13. Інфляція і безробіття. Український аспект.
14. Моделі економічного зростання. Можливості застосування в Україні.
15. Ринок праці. Особливості формування ринку праці України.

16. Регулювання ринку праці. Особливості формування державної політики зайнятості населення.
17. Правові, економічні та соціальні передумови функціонування ринку праці. Український аспект.
18. Теорії управління зовнішньоекономічною діяльністю.
19. Сучасні концепції та системи управління зовнішньоекономічною діяльністю.
20. Ринок праці та соціальна політика держави. Український аспект.
21. Сукупні видатки та економічна рівновага.
22. Виробництво та розподіл національного доходу.
23. Інфляція та методи боротьби з нею. Український аспект.
24. Зовнішня торгівля та зовнішньоторговельна політика. Український аспект.
25. Економічні коливання та безробіття. Український аспект.
26. Гроші та валюта.
27. Споживання та інвестиції. Моделі поведінки споживача.
28. Макроекономіка як наука. Предмет, функції та методологія.
29. Монетарна політика. Український аспект.
30. Відкрита економіка: платіжний баланс, міжнародні системи валютних курсів.

7. Самостійна робота

Організація самостійної роботи студентів вимагає особливої уваги, тому, що частина питань кожної теми вноситься на самостійне вивчення студентами. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених кафедрою для вивчення навчальної дисципліни. Методичні матеріали передбачають можливість проведення самоконтролю (питання, тестування) з боку студента. Навчальний матеріал, передбачений для засвоєння під час самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалами, який опрацьовується на навчальних заняттях:

№ п/п	Тематика	К-сть годин
		ДФН
1	Виробництво та розподіл національного доходу	1
2	Інфляція: поняття, види, причини та наслідки. Методи боротьби з інфляцією.	1
3	Взаємозв'язок інфляції і безробіття. Рання та сучасна крива Філіпса	1
4	Споживання та заощадження. Інструментарій аналізу. Чинники споживання та заощадження. Вибір активу заощадження	2
5	Інвестиції, інвестиційна функція. Модель інвестицій	1

6	Рівновага на товарних та фінансових ринках	1
7	Фактичні та планові витрати. «Кейнсіанський хрест»	2
8	Сукупні видатки та ВВП. Коливання рівноважного обсягу випуску навколо потенційного рівня. Мультиплікатор видатків. Рецесійний та інфляційний розриви	2
9	Пропозиція грошей. Депозитний мультиплікатор. Модель пропозиції грошей	2
10	Попит на гроші. Класифікація попиту на гроші	2
11	Механізм досягнення рівноваги на грошовому ринку	1
12	Грошово-кредитна політика: цілі, види, функції та інструментарій. Предатний механізм грошово-кредитної політики	2
13	Бюджетно - податкова політика. Види та ефективність	1
14	Бюджетний дефіцит та управління державним боргом	2
15	Управління зовнішнім боргом	1
16	Зовнішня торгівля. Її чинники та показники	2
17	Теорії міжнародної торгівлі	1
18	Рівноважний рівень світових цін та вигоди зовнішньої торгівлі	1
19	Зовнішня торгівля та розподіл доходів	2
20	Тарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі	1
21	Нетарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі	1
22	Фрїтрейдерство та протекціонізм. Аргументи «за» і «проти»	1
23	Валюта і види валютних курсів	1
24	Інструменти зовнішньоторгівельної політики	2
25	Номинальні та реальні валютні курси	1
26	Міжнародні системи валютних курсів	1
27	Платіжний баланс: структура, взаємозв'язок статей балансу	2
28	Макроекономічні моделі: суть, види, характерні риси та значення в макроекономічному моделюванні та прогнозуванні	1
29	Фінансові ринки в моделі кругообігу	2
30	Роль державного сектора в кругообігу доходів та витрат (продуктів)	1
31	Модель кругообігу для відкритої економіки	2
32	Поняття «витоків» та «ін'єкцій». Рівняння (тотожність) сукупних витрат	1
33	Суть, фактори й типи економічного зростання	1
34	Неокласична модель економічного зростання	1
Разом:		47

8. Тренінг з дисципліни:

№ п/п	Етапи тренінга
-------	----------------

1	За наданими даними розрахувати макроекономічні показники розвитку кількох країн, зробити висновки
2	Проаналізувати динаміку інфляційних процесів ряду країн, зробити висновки щодо сучасного стану і тенденцій їх розвитку
4	Підведення підсумків

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі навчання дисципліни «Макроекономіка» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КППЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо;
- ректорська контрольна робота;
- екзамен.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Макроекономіка» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4(екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Опитування (тестування) під час заняття (теми 1-4 по 5 балів) = максимум 20 балів. 2. Письмова робота = 80 балів	1. Опитування (тестування) під час заняття (тема 5-10 по 5 бали) = максимум 30 балів. 2. Письмова (контрольна) робота = 70 балів.	1. Активність участі у тренінгу = 20 балів. 2. Підготовка КППЗ, на основі сформованих індивідуальних завдань = 50 балів. 3. Захист КППЗ = 30 балів.	1. Відповідь на два запитання, кожне з яких = 50 балів, а у підсумку = 100 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)

75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Методичні вказівки до виконання практичних завдань	1-10
2.	Методичні вказівки до виконання КППЗ (для студентів ДФН)	1-10
3.	Методичні вказівки до виконання самостійної роботи (для студентів ЗФН)	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна:

1. Базилінська О.Я. Макроекономіка / О.Я. Базилінська: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2009. – 442 с.
2. Базилевич В.Д. Макроекономіка / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич, Л.О. Баластрик /: Підручник / За ред.. В.Д. Базилевича. – 4-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 743 с.
3. Базилевич В.Д. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич, Л.О. Баластрик; за ред. В.Д. Базилевича. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2010. – 550 с.
4. Базилевич В.Д. Макроекономіка / В.Д. Базилевич, Л.О. Баластрик /: Навчальний посібник. – Вид. 2-ге, доп. - К.: Атіка, 2009. – 368с.
5. Гронтковська Г.Е. Макроекономіка / Г.Е. Гронтковська, А.Ф. Косік /: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2010. – 672 с.
6. Калініченко О.В. Макроекономіка / О.В. Калініченко, О.Д.Плотник/. Практикум: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2010. – 656 с.
7. Кулішов В.В. Мікро- макро економіка / В.В, Кулішов: Підручник. – Львів: «Магнолія 2006», 2008. – 488 с.
8. Савченко А.Г. Макроекономіка / А.Г. Савченко: Підручник. – 2 вид., без змін. – К.: КНЕУ, 2007. – 448 с.

Додаткова:

9. Гальчинський А. Теорія грошей /А. Гальчинський/ Навчально-методичний посібник. - К.: Основи, 2001. – 411 с.
10. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д.Базилевича. – 7-ме вид., стер. – К.: Знання-Прес, 2008. – 719 с.

11. Єщенко П.С. Нова модель держави / П.С. Єщенко, Б.Є. Кваснюк, О.А. Бірюков / . – Слов'янськ. 2002. – 194 с.
12. Кочура Є. В. Моделювання макроекономічної динаміки : навчальний посібник / Є. В. Кочура. - К. : Центр навчальної літератури, 2003. - 236 с.
13. Лагутін В.Д. Макроекономіка / В.Д. Лагутін, І.Л. Соколовська, Ю.М. Уманців: Опорний конспект лекцій. – К.: КНТЕУ, 2011. – 103 с.
14. Макконнелл К.Р. Макроекономіка/ К.Р. Макконел, С.Л. Брю: - Л.: Просвіта, 1997. – 328 с.
15. Манків Г. Макроекономіка / Г. Манків. Підручник для ВНЗ. Пер. з англ. – К. : Основи 2000. – 588 с.
16. Самюелсон Пол А. Макроекономіка / Самюелсон Пол А., Нордгауз Вільям Д. /Пер. з англ. - К. : Основи”, 1995. - 544 с.
17. Солонінко К. С. Макроекономіка: навчальний посібник / К. С. Солонінко. К. : ентр навчальної літератури, 2002. - 320 с.
18. Панчишин С. Макроекономіка / С. Панчишин: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2005. – 616 с.
19. Податкова політика України: стан, проблеми, перспективи: Монографія. – За ред. З.С.Варналія. - К.: Заня України, 2008. – 675 с.
20. Радіонова І.Ф. Макроекономіка / І.Ф. Радіонова: теорія та політика: Підручник. – К.: Таксон, 2014. – 348 с.